

26.10.2023

HE 41/2023 vp

Eduskunta

Valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2024, aluekehitys

Keski-Suomen liitto kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto valtion ensi vuoden budjetista aluekehittämisen momentilla 32.30.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ja muihin koheesiopoliitiikan ohjelmiin.

Lausuntomme painottuu EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ohjelman alueellisiin vaikutuksiin.

EU:n alue- ja rakennepoliitiikan ohjelman rahoituksen kohdennus tarkistettava

Kansallinen aluekehittämisrahoitus, kansallinen yritystuki ja yritysten kehittämispalveluiden rahoitus lakkautetaan ensi vuoden alusta alkaen pääministeri Orpon hallitusohjelman linjausten perusteella. Aluekehittäminen nojaa jatkossa EU-varoihin. Kansallisten leikkausten vuoksi työ- ja elinkeinoministeriön on tarkistettava EU-ohjelmakauden 2021–2027 maakuntakehykset uutta tilannetta ja maakuntien tarpeita vastaaviksi.

Muutostarvetta ilmentää myös vuosien 2021–2023 EU-rahoitusvaltuuksien käyttöaste. Suomessa on tällä hetkellä kolmen vuoden varoja sitomatta yhteensä 875 miljoonaa euroa, josta 539 miljoonaa euroa on Itä- ja Pohjois-Suomen välittävien toimielinten valtuutta (lähde: EURA2021-tietojärjestelmä 25.10.2023). Työ- ja elinkeinoministeriön on tarkistettava vuoden 2024 varojenjaon yhteydessä maakuntien indikaatiiviset rahoituskehykset niin, että rahoitus suunnataan niille välittävälle toimielimille, joissa rahoitukselle on kysyntää. Viivyttely päätöksenteossa aiheuttaa riskin EU-varojen menettämisestä.

Eduskunta on sitoutunut nostamaan tutkimus- ja innovaatorahoitusta 4 % BKT:sta vuoteen 2030 mennessä parlamentaarisen TKI-työryhmän ehdotusten mukaisesti. Tavoitteen saavuttamiseksi on varmistettava, että rahoitusinstrumentit ovat pk-yritysten näkökulmasta saavutettavia ja rahoitusvaltuuksia on riittävästi. Esimerkiksi Keski-Suomessa yritysrahoituksen kysyntä on säilynyt hyvänä talouden suhdanteesta huolimatta.

Valtiontukialueiden jatkuttava vuoteen 2027

Suomen valtiontukialueiden määrittelyn tulee olla pitkäjänteistä. Työ- ja elinkeinoministeriössä meillä olevassa tukialueiden väliarvioinnissa on erittäin tärkeää noudattaa valtioneuvoston kesäkuussa 2022 hyväksymää aluepäättöstä koko EU-ohjelmakauden ajan. Päätöksen mukaan Itä- ja Pohjois-Suomen korkeimman tukialueen lisäksi tukialueeseen II kuuluvat Etelä-Pohjanmaan, Keski-

Suomen, Pirkanmaan ja Päijät-Hämeen maaseutukuntia ja -kaupunkeja. Esimerkiksi Keski-Suomesta tukialueeseen kuuluvat

- Saarijärven-Viitasaaren seutu EU-liittymissopimuksen mukaisena harvaan asuttuna alueena
- Jämsä rakennemuutoksen kaupunkina
- Joutsan ja Keuruun seudut oikeudenmukaisen siirtymän haitallisten vaikutusten alueina.

Perusteet tukialueeseen kuulumiselle ovat korkea työttömyys, rakennemuutoksen vaikutukset, vihreän siirtymän haasteet sekä pitkät etäisyydet maailmanmarkkinoille. Ilman yritysten investointihankkeita ja niiden rahoitusmahdollisuuksia alueiden kasvu- ja kilpailukykytavoitteita ei voida saavuttaa.

Jos valtioneuvosto muuttaa valtiontukialueiden jaotusta, se tarkoittaa yritysten rahoitusehtojen merkittävää heikennystä. Keskustelu rahoitusehtojen muuttamisesta vain vuoden kestäneen toimenpanovaiheen jälkeen nostaa huolen Suomen hallinnon luotettavuudesta ja aiheuttaa suurta epävarmuutta yritysten investointien suunnittelussa.

Teknisen tuen korotuksella rahoituspalvelut sujuviksi

EURA2021-tietojärjestelmän puutteet ja rahoituksen poikkeuksellinen syklisyys Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston vuoksi kuormittavat kaikkien välittävien toimielinten palveluprosesseja. Palvelutaso on heikentynyt ja henkilöstöresurssit ovat kriittisellä tasolla.

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman sisältämää teknistä tukea on korotettava niin, että välittävät toimielimet voivat rekrytoida yhteensä 25–30 henkilöä lisää rahoitus- ja maksatustehtäviin kolmeksi vuodeksi. Lisäys toisi merkittävän avun palveluiden sujuvoittamiseksi ja rahoituksen täysimääräisen käytön varmistamiseksi.

Lisätietoja lausunnosta antaa aluekehitysjohtaja Pirjo Peräaho, pirjo.peraaho@keskisuomi.fi, 040 591 0760.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Pekka Hokkanen
maakuntajohtaja